

Hygienické zabezpečení rukou ve zdravotní péči

RNDr. Jana Utěkalová

hygiena

RNDr. Jana Utěkalová
firma CZECH-ELMED spol. s r. o.
Zlín

Přírodovědecká fakulta JEP Brno - obor molekulární genetiky, rigorózní zkoušky, pracoviště speciálních kultivačních sér VŠV Brno - vedoucí laboratoře, Okresní hygienická stanice Zlín - oddělení nozokomiálních nákaz - vedoucí oddělení, 1996 - atestatce z oboru Sterilizace a DDD. Nyní ředitelská firma CZECH-ELMED spol. s r. o.

V rámci aktualizace legislativy z oblasti hygieny v zubních ordinacích Vám přináším informaci o přijetí nového metodického opatření pro hygienu rukou ve zdravotnictví.

Metodické opatření – Hygienické zabezpečení rukou ve zdravotní péči bylo přijato pod číslem 6 a vydáno ve Věstníku MZČR v září 2005.

Toto opatření zrušuje dosud platný Metodický návod č. 3 k dezinfekci pokožky, vydaný ve Věstníku MZČR, z 18. 5. 1995.

Metodické opatření č.6. stanovuje zásady osobní hygieny, péče o ruce a jejich bezpečnou přípravu ke zdravotnickým výkonům.

Pro účely stomatologického ošetření jsou uplatnitelné následné stupně dekontaminace:

1. MMR - mechanické mytí rukou jako součást osobní hygieny
2. MMR- před chirurgickou dezinfekcí rukou
3. CHDR- chirurgická dezinfekce rukou
4. HDR- hygienická dezinfekce rukou

MMR - MECHANICKÉ MYTÍ RUKOU JAKO SOUČÁST OSOBNÍ HYGIENY

I. Definice

- mechanické odstranění nečistoty a částečně i přechodné mikroflóry z pokožky rukou

II. Provádí se

- před a po běžném kontaktu s pacientem, po sejmutí rukavic atd.

III. Prostředky a pomůcky

- tekutý mycí přípravek z dávkovače, toaletní mýdlo apod.
- tekoucí pitná voda
- ručníky pro jedno použití

IV. Postup MMR jako součásti osobní hygieny

- ruce zvlhčit vodou
- nanést mycí přípravek a dobře rozetřít na ruce
- s malým množstvím vody napěnit
- vlastní mytí 30 vteřin
- dobře opláchnout tekoucí pitnou vodou
- do sucha utřít ručníkem pro jedno použití

MMR - PŘED CHIRURGICKOU DEZINFEKČÍ RUKOU

I. Definice

- mechanické odstranění nečistoty a částečně i přechodné mikroflóry z pokožky rukou a předloktí před chirurgickou dezinfekcí.

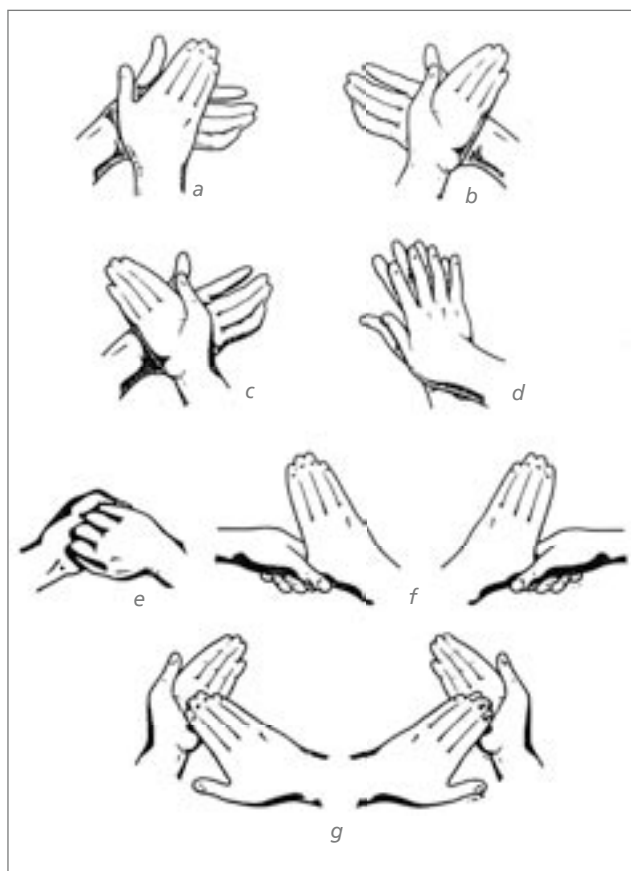
II. Provádí se

- před zahájením operačního programu.

III. Prostředky a pomůcky

- tekutý mycí přípravek z dávkovače
- tekoucí teplá voda z vodovodní baterie s ovládním bez přímého dotyku prsty rukou
- kartáček na nehty jednorázový nebo sterilizovaný
- ručníky/roušky pro jedno použití uložené ve vhodném zásobníku.

Technika mytí rukou - každý pohyb opakujte 5x

- a) dlaň myje dlaň
- b) pravá dlaň myje hřbet ruky
- c) levá dlaň myje hřbet ruky
- d) vnitřní strany prstů se myjí takto
- e) hřbetní strana prstů v dlani druhé ruky
- f) mytí palců otáčivým pohybem
- g) mytí dlaní otáčivým pohybem

IV. Postup MMR před chirurgickou dezinfekcí rukou

- je shodný s postupem MMR jako součást osobní hygieny po dobu 1 minuty rozšířený o mechanické mytí předloktí. V případě viditelného znečištění s použitím kartáčku na okolí nehtů, nehtové rýhy a špičky prstů.

CHDR- CHIRURGICKÁ DEZINFEKCE RUKOU

I. Definice

Redukce množství přechodné i trvalé mikroflóry na pokožce rukou a předloktí.

II. Provádí se

- před zahájením operačního programu
- mezi jednotlivými operacemi
- při porušení celistvosti nebo výměně rukavic během operace

III. Prostředky a pomůcky

- tekutý alkoholový dezinfekční prostředek určený k chirurgické dezinfekci rukou z dávkovače ovládaného bez přímého dotyku prsty rukou.

IV. Postup při CHDR

- Vtírání alkoholového dezinfekčního prostředku v množství cca 10 ml po dobu 3-5 minut do suché pokožky rukou a předloktí (směrem od špiček prstů k loktům, od špiček prstů do poloviny předloktí a od špiček prstů po zápěstí), do úplného zaschnutí.
- Ruce musí být vlhké po celou dobu expozice. Ruce se neoplachují ani neutírají.

Poznámka:

Po skončení operačního programu se ruce umyjí teplou vodou a mýdlem (viz MMR) a osuší se.

HDR- HYGIENICKÁ DEZINFEKCE RUKOU

I. Definice

- Redukce množství přechodné mikroflóry z pokožky rukou s cílem přerušení cesty přenosu mikroorganismů.

II. Provádí se:

- jako součást bariérové ošetrovatelské techniky
- jako součást hygienického filtru
- po náhodné kontaminaci rukou biologickým materiálem
- v případě protržení rukavic během výkonu

III. Prostředky a pomůcky

- alkoholový dezinfekční prostředek určený k hygienické dezinfekci rukou.

V případě nutnosti lze nahradit alkoholové dezinfekční prostředky jinými dezinfekčními prostředky, určenými k dezinfekci rukou (Persteril, Braunol apod.).

IV. Postup pro hygienickou dezinfekci rukou

- Vtírání alkoholového dezinfekčního prostředku v množství cca 3 ml po dobu 30-60 sekund do suché pokožky rukou do úplného zaschnutí. Ruce se neoplachují ani neotírají.

Poznámka:

Hygienická dezinfekce rukou je při běžném ošetrovatelském kontaktu mezi jednotlivými pacienty vhodnější než mechanické mytí rukou.

POUŽÍVÁNÍ RUKAVIC

I. Definice

Rukavice jsou osobní ochrannou pracovní pomůckou.

Zajišťují mechanickou bariéru, která:

- snižuje riziko přenosu mikroflóry od pacienta na personál i obráceně od personálu na pacienta,
- částečně chrání pokožku rukou před agresivními účinky dezinfekčních prostředků a jiných škodlivin.

Výběr rukavic závisí na druhu předpokládané činnosti.

II. Postup pro používání rukavic

- K úkonům s rizikem neplánovaného parenterálního vstupu nebo s plánovaným parenterálním vstupem do organismu lze používat pouze jednorázové sterilní rukavice a při manipulaci dodržovat aseptické postupy. Po sejmutí rukavic je třeba ruce umýt (MMR), v případě protržení rukavic během výkonu je nutné provést hygienickou dezinfekci rukou (HDR) a potom mechanicky umýt (MMR). V případě pokračování výkonu provést opět CHDR.
- K vyšetřování fyziologicky nesterilních dutin (k úkonům bez rizika narušení celistvosti sliznic) lze používat nesterilní jednorázové rukavice. Při manipulaci je nutné respektovat návod výrobce. Po sejmutí rukavic je třeba ruce umýt (MMR), v případě protržení rukavic během výkonu je nutné provést hygienickou dezinfekci rukou

(HDR) a potom mechanicky umýt (MMR). V případě pokračování výkonu provést opět HDR.

- Při manipulaci s biologickým materiálem pacientů, úklidu a práci s jinými škodlivinami musí ochranné rukavice cíleně chránit proti používané škodlivině. U rukavic pro opakované používání (např. gumové pracovní rukavice) musí po použití následovat jejich bezpečné ošetření (event. dekontaminace při znečištění biologickým materiálem) včetně osušení. Poškozené rukavice se nesmí používat.

Použité rukavice je třeba likvidovat jako specifický odpad ze zdravotnických zařízení.

Zdroj: Věstník MZČR částka 9, září 2005.

(ju)

VZDĚLÁVACÍ AKCE RNDr. Jana Utěkalová

www.dentalcare.cz, tel.: 412 384 013, e-mail: skoleni@dentalcare.cz

TÉMA

HYGIENA STOMATOLOGICKÉHO PROVOZU

DATUM / MÍSTO

23. - 24. června 2006 Olomouc